

Wymagania edukacyjne z przyrody oraz sposoby sprawdzania wiadomości i umiejętności w **klasie 5** 2017/18.
Zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej na II etapie edukacyjnym.
Program nauczania Przyroda, witaj!
nauczyciel: Maria Chromniak, Anna Szczepanowska

Dział 1. Przed wyprawą po Polsce

Zakres treści programowych: Orientacja w terenie.

Plan. Mapa. Skala planu i mapy. Rodzaje map.

Odległość

rzeczywista i odległość w skali. Poziomice.

Wysokość

względna i wysokość bezwzględna. Mapa

hipsometryczna

Polski.

Osiągnięcia ucznia:

- posługuje się mapą podczas zajęć terenowych,
- odczytuje formy ukształtowania terenu na podstawie rysunku poziomicowego,
- rysuje plany w dobranej, w zależności od potrzeb, skali,
- rozpoznaje różne rodzaje map,
- określa przydatność w terenie określonej mapy,
- przelicza odległości w skali na rzeczywiste odległości w terenie,
- posługuje się mapą poziomicową: odczytuje wysokości bezwzględne,
- odczytuje ukształtowanie powierzchni na podstawie mapy hipsometrycznej,
- porównuje mapę hipsometryczną z innymi mapami tematycznymi, wyciąga proste wnioski z tej analizy.

Dział 2. Polska i jej sąsiedzi

Zakres treści programowych: Położenie Polski w Europie

i na świecie. Podział administracyjny Polski.

Najstarsze

miasta Polski. Największe miasta Polski, w tym

Gdańsk

i Kraków. Warszawa – stolica Polski. Zabytki

kulturowe

i przyrodnicze Polski. Państwa sąsiadujące z

Polską.

Osiągnięcia ucznia:

- określa położenie Polski w Europie,
- charakteryzuje symbole narodowe Polski – godło, flagę, hymn,
- określa podstawowe zasady zachowania wobec

Dział 5. Rozwijam się i poznaję otoczenie

Zakres treści programowych: Właściwości światła.

Budowa i funkcje oka. Właściwości dźwięku.

Budowa

i funkcje ucha. Układ rozrodczy. Dojrzewanie

biologiczne.

Rozmnażanie się człowieka. Rozwój płodu. Etapy

rozwoju człowieka od narodzin do śmierci.

Osiągnięcia ucznia:

- określa właściwości światła,
- opisuje zjawisko odbicia i załamania światła, na przykładach z najbliższego otoczenia,
- opisuje ogólny schemat budowy oka i wskazuje na planszy elementy jego budowy
- wymienia podstawowe zasady ochrony narządów wzroku,
- określa właściwości dźwięku,
- wskazuje źródła dźwięku,
- bada rozchodzenie się dźwięku w różnych substancjach,
- porównuje szybkość rozchodzenia się dźwięku w powietrzu i ciałach stałych,
- opisuje ogólny schemat budowy ucha i wskazuje na planszy elementy jego budowy,
- opisuje powstawanie wrażenia słyszenia,
- wyjaśnia, jak należy dbać o słuch,
- opisuje budowę układu rozrodczego mężczyzny i kobiety,
- wyjaśnia, na czym polega zapłodnienie,
- przedstawia etapy rozwoju zarodkowego i płodowego człowieka,
- charakteryzuje zmiany zachodzące w organizmie człowieka podczas dojrzewania,
- uzasadnia, że dojrzewanie jest naturalnym etapem rozwoju każdego człowieka.

Dział 6. Moje zdrowie

Zakres treści programowych: Pojęcie zdrowia i choroby.

Negatywny wpływ zwierząt, roślin, grzybów i

bakterii oraz wirusów na zdrowie człowieka. Zasady

dbałości o zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne.

Składniki odżywcze zawarte w pokarmach i ich

znaczenie dla organizmu

człowieka. Higiena odżywiania się i żywności.

Znaczenie detergentów. Rytm dobowy człowieka,

znaczenie snu. Właściwy plan dnia, aktywny i bierny

wypoczynek.

Bezpieczeństwo podczas gier i zabaw. Zasady

udzielania pierwszej pomocy. Przygnębienie i apatia

oraz sposoby radzenia sobie ze stresem.

Osiągnięcia ucznia:

- wyróżnia trzy aspekty zdrowia: fizyczny,

<p>symboli narodowych,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje na mapie administracyjnej Polski województwo, w którym mieszka, oraz województwa sąsiadujące, • wyjaśnia znaczenie słowa <i>zabytek</i>, • wymienia najstarsze miasta Polski i podaje charakterystyczne dla nich zabytki, • charakteryzuje Warszawę jako stolicę Polski, z podkreśleniem jej funkcji, • wskazuje zabytki i ciekawe pod względem turystycznym miejsca we własnym mieście i okolicy, • planuje wycieczkę na podstawie map samochodowej i turystycznej Polski, • wskazuje państwa na mapie Europy, określając ich położenie względem granic Polski, • charakteryzuje, na podstawie map tematycznych, warunki naturalne państw sąsiadujących z Polską, • krótko opisuje historię UE i wskazuje na mapie Europy państwa należące do wspólnoty. 	<p>psychiczny i społeczny,</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, kiedy człowieka można nazwać zdrowym, a kiedy chorym, • wykazuje rolę ruchu i ćwiczeń fizycznych w utrzymaniu zdrowia, • podaje podstawowe zasady dbałości o zdrowie, • opisuje znaczenie poszczególnych składników odżywczych dla organizmu człowieka, • podaje przykłady pokarmów korzystnie i niekorzystnie wpływających na zdrowie, • podaje zasady higieny przyrządzania i spożywania posiłków, • wskazuje sposoby utrzymywania domu w czystości oraz właściwego przechowywania i przygotowywania pożywienia, • podaje przykłady sytuacji będących przyczyną przygnębienia i apatii oraz stresu, • wskazuje możliwości radzenia sobie w sytuacjach trudnych, • określa rolę snu w zachowaniu pełnego zdrowia, • opisuje zasady udzielania pierwszej pomocy, • wyjaśnia znaczenie symboli na opakowaniach środków czystości.
<p>Dział 3. Krajobrazy Polski Zakres treści programowych: Skały i minerały, rodzaje skał. Surowce mineralne. Budowa gleby, rodzaje gleb, profil glebowy. Pasowy układ krain geograficznych Polski. Zróżnicowanie naturalnych krajobrazów krain geograficznych. Morze Bałtyckie. Północna część. Południowobałtyckie. Pojezierza. Pas wyżyn. Łańcuchy górskie – Karpaty. Formy ochrony przyrody stosowane w Polsce. Osiągnięcia ucznia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje skały występujące w najbliższej okolicy, • wymienia surowce mineralne w najbliższej okolicy, • opisuje budowę gleby, • wyjaśnia, co to jest profil glebowy, • wskazuje na mapie niziny, wyżyny i góry oraz rzeki i jeziora, • podaje nazwy wybrane krainy należące do poszczególnych pasów i wskazuje na mapie Polski: – Północna część Południowobałtyckie, – Pojezierze Pomorskie, Pojezierze Mazurskie i 	<p>Dział 7. Jak zachować zdrowie? Zakres treści programowych: Gaz, woda, prąd elektryczny w domu – znaczenie i zasady korzystania. Sytuacje niebezpieczne dla zdrowia – niewybuchy, niewypały, pożar, wypadek drogowy, jazda na łyżwach, kąpiel w wodzie. Czynniki zakaźne wywołujące chorobę. Walka z chorobami. Zgubny wpływ papierosów, alkoholu, narkotyków. Zachowania asertywne. Zdrowy styl życia. Osiągnięcia ucznia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje zasady bezpiecznego korzystania z gazu, wody i prądu elektrycznego, • podaje przykłady właściwych zachowań w sytuacjach zagrażających zdrowiu, • wskazuje sytuacje niebezpieczne dla zdrowia – niewybuchy, niewypały, pożar, wypadek drogowy, lub potencjalnie niebezpieczne – jazda na łyżwach, kąpiel w wodzie, • opisuje właściwe zachowania w sytuacjach niebezpiecznych, • podaje przykłady czynników wywołujących chorobę zakaźną, • wskazuje możliwości zapobiegania chorobom zakaźnym, • wyjaśnia negatywny wpływ nikotyny, alkoholu i narkotyków

<p>Pojezierze Wielkopolskie, – Nizinę Śląską, Nizinę Wielkopolską, Nizinę Mazowiecką, – Wyżynę Śląską, Wyżynę Krakowsko-Częstochowską, Wyżynę Kielecko-Sandomierską z Górami Świętokrzyskimi, Wyżynę Lubelską i Roztocze, Kotlinę Sandomierską, Karpaty (w tym Tatry),</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje dowolną krainę geograficzną na podstawie map w atlasie, • wymienia charakterystyczne cechy krajobrazów wybranych krain geograficznych Polski, • opisuje piętra roślinności w górach, • ocenia walory turystyczno-krajoznawcze wybranych krain Polski, 	<p>na zdrowie fizyczne, psychiczne i społeczne,</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady zachowań asertywnych jako odpowiedź na presję ze strony otoczenia, • wymienia zasady zdrowego stylu życia.
<p>Dział 4. Moj organizm Zakres treści programowych: Człowiek jako organizm. Budowa ciała człowieka. Tkanki, narządy, układy narządów. Układ pokarmowy i odżywianie się. Układ oddechowy i oddychanie. Serce. Krążenie krwi. Układ nerwowy. Osiągnięcia ucznia:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozróżnia tkanki, narządy i układy narządów, • przedstawia budowę i znaczenie skóry dla życia człowieka, • określa, w jaki sposób człowiek się porusza, • wskazuje na rysunku i modelu części szkieletu człowieka, • wskazuje na rysunku i podaje nazwy narządów układu pokarmowego, • określa rolę układu pokarmowego, • wyjaśnia, na czym polega trawienie pokarmów, • wyjaśnia, na czym polega odżywianie się, • wskazuje na rysunku i podaje nazwy narządów układu oddechowego, • określa rolę układu oddechowego, • wyjaśnia, na czym polega oddychanie, • podaje różnice między oddychaniem a wymianą gazową, • wskazuje położenie i rolę serca, • wymienia podstawowe zadania krwi, wykazując powiązania układu krwionośnego z innymi układami, • określa, w jaki sposób człowiek odbiera wrażenia smakowe i zapachowe, • wskazuje położenie mózgu i rdzenia kręgowego w organizmie człowieka, • określa zadania mózgu. 	<p>Kryteria oceny i metod sprawdzania osiągnięć uczniów</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ obserwacja działań uczniów w klasie oraz podczas zajęć terenowych i wycieczek. ➤ rozmowa z uczniami, ➤ pisemne formy sprawdzania osiągnięć uczniów <ul style="list-style-type: none"> ○ prace klasowe przeprowadzane po zrealizowaniu każdego działu, ○ kartkówki, ○ samodzielne wykonywanie ćwiczeń w zeszytach ćwiczeń oraz, również bez pomocy dorosłych, udzielanie pisemnej odpowiedzi na pytania zawarte w podręczniku. ➤ udzielanie informacji zwrotnej, skierowanej bezpośrednio do ucznia, krótkiej, rzeczowej, dotyczącej konkretnej sytuacji, oraz zawierającej krótkie wskazówki do dalszej pracy. <p>Co stanowi podstawę do oceny?</p> <ul style="list-style-type: none"> • zarówno wiadomości, jak i umiejętności nabyte przez ucznia, • zaangażowanie w proces uczenia się, • pilność, • systematyczność i rzetelność w pracy, • umiejętność dokumentowania wyników pracy, • umiejętność dokonywania samokontroli i samooceny <p>Odpowiedzi ustne; Prace pisemne: kartkówki, prace klasowe po zakończonym dziale, projekty, referaty; Prace domowe; Sukcesy w konkursach</p>

Uczeń powinien:

1. Wykonywać wszystkie polecenia, sprawnie pracować
2. Znać treści podręcznika, sprawnie się nim posługiwać,
3. Zgłosić nieprzygotowanie ustne lub pisemne do lekcji po odczytaniu listy obecności
4. Poprawić pracę klasową w czasie dwóch tygodni od momentu otrzymania oceny (ocena niższa niż cztery) w ustalonym przez nauczyciela dniu.

Uczeń nie może:

1. Poprawiać się z kartkówek, odpowiedzi i prac domowych
2. Być nieprzygotowany więcej niż dwa razy w semestrze (nie przygotowanie obejmuje: brak zeszytu ucznia, podręcznika, atlasu oraz brak jakichkolwiek prac domowych) za trzecim razem ocena niedostateczna